WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2022

SANACOR13T-SANSKRIT (CC13)

Time Allotted: 2 Hours　　　　Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A
(Marks: 10)

1. अधोलिखितेषु पञ्चप्रश्नाः सुरगिरा सुरनागर्या च संक्षिप्ततया समाधेयाः – 2×5 = 10

(क) सांख्यदर्शने कति प्रमाणानि सन्ति ? कानि च तानि ?

(ख) के तावत् आस्तिकाः भवन्ति ?

(ग) भारतीयदर्शने अद्वैतवादी कः ? तस्य कः आशयः ?

(घ) दर्शनशब्दस्य का व्युत्पत्तिः ? अस्य सामान्यार्थः कः ?

(ङ) कस्तावत् प्रतीत्यसमुत्पादः ?

(च) न्यायदर्शने कारणानि कतिविधानि ? कानि च तानि ?

(छ) वेदान्तानुसारम् अविद्यायाः किं लक्षणम् ?

SECTION-B
(Marks: 20)

2. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः सुरगिरा सुरनागर्या च समाधेयः – 10×1 = 10

(क) समवायस्य किं लक्षणम् ? समवायस्य एकत्वं कथं सिद्ध्यति ? संयोगसमवाययोर्मध्ये पार्थक्यं लेख्यम्। 4+3+3

(ख) द्रव्यलक्षणं विचार्यताम्। द्रव्यभेदानुल्लिख्य ते भेदाः विशदतया वर्ण्यन्ताम्। 3+7

(ग) किं नाम कर्म ? तानि कतिविधानि ? कानि च तानि ? कर्मभेदा आलोचनीयाः। 2+1+1+6

3. (क) अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च टीका लेख्या – 5×2 = 10

सामान्यम्, तेजः, अत्यन्ताभावः

अथवा

(ख) अधोलिखितेषु द्वयोः सुरगिरा सुरनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या – 5×2 = 10

(i) ज्ञानाधिकरणमात्मा

(ii) शीतस्पर्शवत्य आपः

(iii) सुखाद्युपलब्धिसाधनमिन्द्रियं मनः

SECTION-C

(Marks: 20)

4. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः सुरगिरा सुरनागरीलिप्या च समाधेयः – $10\times1 = 10$

(क) कः परामर्शः ? परमर्शस्य प्रयोजनं लिख्यताम्। 4+6

(ख) को नाम सन्निकर्षः ? सन्निकर्षभेदाः सोदाहरणं व्याख्यायन्ताम्। 3+7

(ग) का नाम पक्षता ? अनुमाने पक्षतायाः प्रयोजनमालोच्यताम्। 4+6

5. (क) अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य सुरगिरा सुरनागरीलिप्या च टीका लेख्या – $5\times2 = 10$

प्रत्यक्षम्, अनुमितिः, हेत्वाभासः।

अथवा

(ख) अधोलिखितेषु द्वयोः सुरगिरा सुरनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या – $5\times2 = 10$

(i) संस्कारमात्रजन्यं ज्ञानं स्मृतिः

(ii) अनुमानं द्विविधं स्वार्थं परार्थं च

(iii) असाधारणं कारणं करणम्।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2022

SANACOR14T-SANSKRIT (CC14)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेख्यम्

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्च-प्रश्नाः समाधेयाः। 2×5 = 10

(क) कर्मवाच्यप्रयोगे कर्मणि का विभक्तिः ? सोदाहरणं निर्दिशत।

(ख) प्रातिपदिकार्थ इति किमुच्यते ? तत्र का विभक्तिः सोदाहरणं लिखत।

(ग) रजकाय वस्त्रं ददाति – इत्यत्र कथं चतुर्थी ?

(घ) शेष इत्यस्य कोऽर्थः ? उदाहरणयोगेन स्पष्टीक्रियताम्।

(ङ) रमा पुष्पाणि चेतुं गच्छति –
रेखाङ्कितपदस्य व्युत्पत्तिः निर्णेया।

(च) ण्यत्-प्रत्ययः कुत्र भवति ? ण्यत्-प्रत्ययविधायकं सूत्रं किम् ?

(छ) निष्ठा इति किमुच्यते ? उदाहरणं दीयताम्।

2. अधोलिखितेषु पञ्चानां वाक्यानां वाच्यान्तरं क्रियताम्। 2×5 = 10

(क) वालकाः हसन्ति।

(ख) माधवः वृक्षं पश्यतु।

(ग) मया रामायणं पठ्यते।

(घ) व्याघ्राद् बिभेति वालकः।

(ङ) छात्रः पुस्तकानि पठितवान्।

(च) हरिः चन्द्रमपश्यत्।

(छ) तेन प्रश्नः पृष्टः।

SECTION-B

3. संस्कृतभाषायाम् अनुवादः कार्यः।

স্বামী বিবেকানন্দ হিমালয়ে ভ্রমণ করছিলেন। সে সময় পাহাড়ের খাড়া ঢালের নিচে এক বৃদ্ধকে অসহায়ভাবে দাঁড়িয়ে থাকতে দেখলেন। চরম হতাশায় লোকটি বলল, 'মহাশয়! কিভাবে এই পথ পার হব ? আমি যে আর চলতে পারছি না'! স্বামীজী শান্তভাবে বললেন, 'আপনার পায়ের দিকে দেখুন। যে পথ আপনার পায়ের নিচে, সেই পথ আপনি পার হয়ে এসেছেন। সেই একই পথ আপনার সামনে। অচিরে এই পথও আপনার পদতলে হবে'।

Swami Vivekananda was having a trek in the Himalayas when he found an old man standing hopelessly at the foot of an upward slope. The man said in utter frustration, 'Oh Sir! How to cross it; I cannot walk anymore'. Swamiji said patiently, 'Look down at your feet. The road that is under your feet is the road that you have passed over and is the same road that you see before you. It will soon be under your feet'.

OR

একদা এক রমণী বুদ্ধদেবের নিকটে এসেছিলেন। তার একমাত্র সন্তানের মৃত্যু হয়েছিল। সেই রমণী তার মৃতসন্তানের জীবন ভিক্ষা করেছিলেন। ভগবান বুদ্ধ শোকহীন কোন গৃহ থেকে সরিষাবীজ সংগ্রহের অনুরোধ করেন। তিনি রিক্তহস্তে প্রত্যাবর্তন করেন। তখন তাকে ভগবান অমর্ত্যবাণী প্রদান করেন।

Once a woman came to Budhadeva. Her only child was dead. The woman prayed for her child's life. Lord Budha requested her to bring mustard seeds from any house which is not stricken by sorrow. She returned with empty hands. Than Lord Budha gave her immortal advice.

SECTION-C

4. अधोलिखितेषु विषयेषु यथेच्छमेकमवलम्ब्य संस्कृतभाषया प्रबन्धः लेखः। 15

(क) महामानवचरितम्

(ख) देशभ्रमणम् – चरित्रगठनाय अस्य उपयोगिता

(ग) बुद्धिर्यस्य बलं तस्य

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2022

SANADSE04T-SANSKRIT (DSE3/4)

Time Allotted: 2 Hours Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च देयम्।

क-विभागः

1. यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10

(क) को नाम सत्यव्रतसामश्रमी ? वैदिकसाहित्येषु सामश्रमिमहोदयस्य अवदानम् आलोच्यताम्।

(ख) वैदिकसाहित्येषु प्रतिविम्बितां वैदिकसंस्कृतिमाश्रित्य एकः प्रबन्धः विरच्यताम्।

ख-विभागः

2. अधो लिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 2×5 = 10

(क) संगणकीयं संस्कृतभाषाविज्ञानमित्यस्य कोऽर्थः ?

(ख) भाषायाः संगणकीकरणपद्धतिषु यथेच्छं द्वयम् लेख्यम्।

(ग) भाषाप्रक्रियाकरणे पदविश्लेषकोपादानस्य गुरुत्वं लेख्यम्।

(घ) भाषाप्रक्रियाकरणे सुबन्तनिर्मापकोपादानस्य गुरुत्वं लेख्यम्।

(ङ) संगणकीयभाषाविज्ञाने संस्कृतसंवाचकपद्धतिः (TTS) का ?

(च) पदपरिचायकं (POS tagger) किम् ?

(छ) पाणिनीयः अक्षरसमाम्नायः (Phonetic Component) लेख्यः।

(ज) संगणकीयभाषाविज्ञाने शब्दतात्त्विकविश्लेषकस्य (Morphological Analyzer) गुरुत्वं लेख्यम्।

ग-विभागः

3. अधः प्रदत्तेषु विषयद्वयमाश्रित्य टीकां लिखत। 5×2 = 10

(क) स्कन्दस्वामी।

(ख) वेङ्कटमाधवः।

(ग) आनन्दतीर्थः।

(घ) रुड्लफ-भन्-रथः।

घ-विभागः

4. यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः।

(क) विश्वामित्रेण सह तपोवनमुद्दिश्य गच्छता श्रीरामचन्द्रेण पथि यदवलोकितं भट्टिकाव्यमाश्रित्य तस्य समासेन वर्णनं कुरुत।

(ख) भट्टिकाव्यस्य वैशिष्ट्यं तथालोच्यतां येन महाकवेः काव्यशैल्यपि प्रकाशिता भवेत्।

5. यथेच्छं श्लोकद्वयं व्याख्येयम्। 5×2 = 10

(क) विम्बागतैस्तीरवनैः समृद्धिं
निजां विलोक्यापहृतां पयोभिः।
कुलानि सामर्षतयेव तेनुः
सरोज-लक्ष्मीं स्थलपद्महासैः॥

(ख) निशातुषारैर्नयनाम्बुकल्पैः
पत्रान्तपर्यागलदच्छविन्दुः।
उपारुरोदेव नदत्पतङ्गः
कुमुद्वतीं तीरतरुर्दिनादौ॥

(ग) प्रभातवाताहतिकम्पिताकृतिः
कुमुद्वतीरेणुपिशङ्गविग्रहम्।
निरास भृङ्गं कुपितेव पद्मिनी
न मानिनी संसहतेऽन्यसङ्गमम्॥

(घ) न तज्जलं यन्न सुचारुपङ्कजं
न पङ्कजं तद्यदलीनषट्पदम्।
न षट्पदोऽसौ न जुगुञ्ज यः कलं
न गुञ्जितं तन्न जहार यन्मनः॥

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2022

SANADSE05T-SANSKRIT (DSE3/4)

DARSHANA

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A
(Marks: 30)

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या च समाधेयाः। $2 \times 5 = 10$

(क) कः आसीत् श्रीरामकृष्णदेवः ? स कुत्र जनिं लब्धवान् ?

(ख) बाल्यकाले विवेकानन्दस्य किं नाम आसीत् ? तस्य च पितरौ कौ आस्ताम् ?

(ग) सनातनधर्मप्रचाराय विवेकानन्दः कदा कुत्र गतवान् ?

(घ) श्रीरामकृष्णेन अद्वैतवेदान्तसाधना कुत्र कस्य सविधे च कृता ?

(ङ) गौडीय वैष्णवदर्शनस्य द्वयोः आचार्ययोः नामोल्लेखः करणीयः।

(च) शाक्तदर्शनं नाम किम् ? तत्र का देवता मुख्यतः आराध्या भवति ?

(छ) कदा कुत्र च श्रीरामकृष्णेण सह विवेकानन्दस्य साक्षात्कारः अभवत् ?

2. अधोलिखितेषु द्वौ प्रश्नौ संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयौ। $10 \times 2 = 20$

(क) रामकृष्णविवेकानन्ददर्शनानुसारं दैनन्दिनजीवने वेदान्त इति विषयमाधारीकृत्य कश्चन प्रबन्धो लेख्यः।

(ख) रामकृष्णविवेकानन्ददर्शनानुसारं भक्तिस्वरूपं प्रतिपादयत।

(ग) शाक्ततत्त्वविषये वंगीयशाक्तसाधकानां कीदृशी भूमिका आसीत् ?

(घ) गौडीयवैष्णवदर्शनमाश्रित्य मोक्षस्वरूपं प्रतिपादयत।

SECTION-B

(Marks: 20)

3. अधोलिखितेषु विषयचतुष्टयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागर्या च टीकाः लेख्याः।

(क) वचनम्।

(ख) तर्कवाक्यम्।

(ग) हेत्वाभासः।

(घ) अवरोहानुमानम्।

(ङ) युक्तिः।

(च) हेतुः।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2022

SANADSE06T-SANSKRIT (DSE3/4)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च देयम्।

SECTION-A
(Marks: 20)

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10

(क) वमनाचार्यमनुसृत्य अलङ्कारशब्दस्य अर्थो विशदीक्रियताम्। काव्यविरचने अलङ्कारस्य भूमिका निर्णेया।

(ख) काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तिमवलम्ब्य कवीनां प्रकारभेदः सविशदम् उल्लेखनीयः।

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 2×5 = 10

(क) शब्दगुणाः कतिविधाः ? नामत्रयम् उल्लेख्यम्।

(ख) का खलु रीतिः ? सा तु कतिविधा ?

(ग) काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तेः प्रसिद्धटीकायाः टीकाकारस्य च नाम उल्लेख्यम्।

(घ) काव्यस्य प्रयोजनं कतिविधम् ? किं खलु काव्यस्य दृष्टप्रयोजनम् ?

(ङ) किं खलु कतकफलम् ? किं वा तस्य कार्य्यम् ?

(च) काव्याङ्गरुपेण विद्यायाः स्वरूपम् उल्लेख्यम्।

(छ) प्रसादगुणस्य लक्षणमुल्लिख्य व्याख्यायताम्।

SECTION-B
(Marks: 30)

3. अधोलिखितयोः एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10

(क) किं खलु भट्टिकाव्यस्य अपरं नाम ? अस्य काव्यस्य विरचने किमासीत् कवेरुद्देश्यम् ? काव्येऽस्मिन् कतिविधानि काण्डानि परिदृश्यन्ते ? तेषां नामानि उल्लेखनीयानि। तत्र वर्णितो विषय उल्लिख्यताम्। 1+2+1+2+4

(ख) यक्षविनाशकाः निशाचराः कीदृशाः आसन् ? कथं लक्ष्मणः तान् जघान ? राममारीचयोः वाक्कलहः सविस्तारं वर्ण्यताम्। 2+3+5

4. अधोदत्तेषु यथेच्छं द्वयं व्याख्येयम्।

(क) तरङ्गसङ्गाच्चपलैः पलाशै-
ज्र्वालाश्रियं सातिशयां दृधत्नि।
सधूमदीप्ताग्निरुचीनि रेजु-
स्ताम्रोत्पलान्याकुलषट्पदानि॥

(ख) विम्बागतैस्तीरवनैः समृद्धिं
निजां विलोव्यापहृतां पयोभिः।
कूलानि सामर्षतयेव तेनुः
सरोजलक्ष्मीं स्थलपद्महासैः॥

(ग) प्रभातवाताहतिकम्पिताकृतिः
कुमुद्वतीरेणुपिशङ्गविग्रहम्।
निरास भृङ्गं कुपितेव पद्मिनी
न मानिनीशं सहतेऽन्यसङ्गमम्॥

(घ) तान् प्रत्यवादीदथ राघवोऽपि
यथेप्सितं प्रस्तुत कर्म्म धर्म्यम्।
तपोमरुद्भिर्भवतां शराग्निः
सन्धुक्ष्यतां नोऽरिसमिन्धनेषु॥

5. अधोनिर्दिष्टं विषयद्वयमाश्रित्य टीका लेख्या। 5×2 = 10

(क) ताड़का

(ख) जनकः

(ग) मारीचः

(घ) दशरथः

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

लक्ष्यं विश्वमानम्

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2021

SANACOR13T-SANSKRIT (CC13)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A
(Marks: 10)

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या च समाधेयाः — 2×5 = 10

(क) भारतीयदर्शनसम्प्रदायेषु के तावत् नास्तिकाः भवन्ति ?

(ख) आरम्भवादं के स्वीकुर्वन्ति ? किमर्थमारम्भवाद इत्युच्यते ?

(ग) सांख्यानां कार्यकारणवादविषयकः सिद्धान्तः कः ?

(घ) भारतीयदर्शने बहुत्ववादिनः के सन्ति ? तेषामाशयः कः ?

(ङ) भारतीयदर्शने भाववादिनः के सन्ति ?

(च) भारतीयदर्शने द्वैतवादी कः ? तस्य कः आशयः ?

(छ) कस्तावत् विवर्तवादः ?

SECTION-B
(Marks: 20)

2. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयः — 10×1 = 10

(क) तर्कसंग्रहानुसरेण विशेषस्य लक्षणमुक्त्वा व्याख्या कार्या।

(ख) को नामाभावः ? कति भेदाः तस्य ? सोदाहरणं सलक्षणं सर्वं व्याख्येयम्।

(ग) सामान्यस्य लक्षणमालोच्यताम्। कथं सामान्यं पदार्थत्वेन स्वीकृतम् ?

3. (क) अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीका लेख्या — 5×2 = 10

आत्मा, कर्म, मनः

अथवा

(ख) अधोलिखितेषु द्वयोः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या

(i) रूपरहितस्पर्शवान् वायुः।

(ii) गन्धवती पृथिवी।

(iii) रसनाग्राह्यो गुणो रसः।

SECTION-C

(Marks: 20)

4. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयः 10×1 = 10

(क) तर्कसंग्रहानुसरेण प्रतिपदव्यावृत्तिपूर्वकं कारणलक्षणं व्याख्येयम्।

(ख) प्रत्यक्षं कतिविधम् ? तर्कसंग्रहानुसारं प्रत्यक्षलक्षणं विचार्यताम्।

(ग) आनुमितिकरणं किम् ? कस्तावदनुमितेः व्यापारः ? आनुमितौ तस्य व्यापारस्योपयोगः प्रदर्श्यताम्।

5. (क) अधोलिखितेषु विषयद्वयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च टीका लेख्या 5×2 = 10

उपमितिः, स्मृतिः, पक्षः

अथवा

(ख) अधोलिखितेषु द्वयोः संस्कृतेन देवनागरलिप्या च व्याख्या कार्या 5×2 = 10

(i) तद्वति तत्प्रकारकोऽनुभवः यथार्थः।

(ii) यत्र यत्र धूमस्तत्र तत्राग्निरिति साहचर्यनियमः व्याप्तिः।

(iii) आप्तवाक्यं शब्दः।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2021

SANACOR14T-SANSKRIT (CC14)

Time Allotted: 2 Hours — Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

All the questions to be answered in Sanskrit Language with Devanagari Script.

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु <u>पञ्च</u> प्रश्नाः समाधेयाः। — 2×5 = 10

(क) कर्तृवाच्यप्रयोगे कर्तरि का विभक्तिः ?

(ख) भाववाच्यप्रयोगे कर्तरि का विभक्तिः ?

(ग) क्रिया कतिविधा ? विशद्यताम्।

(घ) रामेण हतो बाली – इति कथं तृतीया ?

(ङ) तव्य-तव्यत् प्रत्यययोः कः भेदः ?

(च) यत् प्रत्ययः कुत्र भवति यत्प्रत्ययविधायकं सूत्रं किम् ?

(छ) ल्यप्-प्रत्ययविधायकं सूत्रमुल्लिख्य उदाहरणं दीयताम्।

2. अधोलिखितेषु <u>पञ्च</u> वाक्यानां वाच्यान्तरं क्रियताम्। — 2×5 = 10

(क) सः प्रातः सरोवरं गच्छति।

(ख) शोकः नरान् दहति।

(ग) रामः मन्दिरम् अगच्छत्।

(घ) रामेण सीता कथिता।

(ङ) मया चन्द्रः दृष्टः।

(च) विद्या विनयं ददाति।

(छ) माता बालकम् ओदनं भोजयति।

SECTION-B

3. संस्कृतभाषायाम् अनुवादः कार्यः।

উজ্জয়িনীতে তারাপীড় নামে এক রাজা ছিলেন। তিনি তাঁর পরাক্রমে পৃথিবী জয় করেছিলেন। বিলাসবতী নামে তাঁর এক মহিষী ছিলেন রাজার অন্তঃপুরিকাদের মধ্যে প্রধানা। তাঁদের কোনো সন্তান ছিল না। একদিন রাজা বিলাসবতীর ঘরে গিয়ে তাঁকে কাঁদতে দেখলেন।

There lived in Ujjain, a king named Tarapida who conquered the whole world by his valour. Vilasavati, chief of the ladies in the inner apartments, was his wife. They had no child. One day, the king entered the room of Vilasavati and saw her crying.

OR

দূর্দান্ত নামে এক সিংহ মন্দার নামে একটি পাহাড়ে বাস করত। সে প্রতিদিন বনের বহু প্রাণীকে হত্যা করত। একদিন সমস্ত প্রাণী মিলিত হয়ে সিংহকে বলল– "প্রভু, আপনি কেন এইভাবে সমস্ত জন্তুকে হত্যা করছেন ? আমরা আপনাকে প্রতিদিন খাবারের জন্য একটি করে পশু দেব"।

A lion, named Durdanta, dwelt on a mountain Mandara by name. He used to kill daily many beasts of the forest. One day, all the beasts being assembled and said to the lion – "Lord, why are you killing all the beasts in this manner? We will give you one every day for food".

SECTION-C

4. अधोलिखितेषु विषयेषु यथेच्छमेकम् अवलम्ब संस्कृतभाषया प्रबन्धः लेख्यः। 15

(क) करोना-महामारी

(ख) वनसृजनम्

(ग) परोपकारः

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2021

SANADSE04T-SANSKRIT (DSE3/4)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च देयम्।

क-विभागः

1. यथेच्छम् एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10

(क) वैदिकवाङ्मये वङ्गीयानाम् अवदानम् आश्रित्य समासेन एकः प्रबन्धो विरच्यताम्।

(ख) वैदिकसाहित्येषु प्रतिबिम्बितं समाजजीवनम् आधारीकृत्य समासेन एको निबन्धो विरच्यताम्।

ख-विभागः

2. अधो लिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 2×5 = 10

(क) भाषाविज्ञानमित्यस्य कोऽर्थः ?

(ख) संगणकीयभाषाविज्ञाने पाणिनीयव्याकरणस्य गुरुत्वं द्वित्रैः वाक्यैः लेख्यम्।

(ग) NLP- इत्यस्य सम्पूर्णं नाम विलिख्यार्थो निर्णेयः।

(घ) अनुसारकं किम् ?

(ङ) भाषाप्रक्रियाकरणे सन्धिनिर्मापकोपादानस्य गुरुत्वं लेख्यम्।

(च) भाषाप्रक्रियाकरणे तिङन्तनिर्मापकोपादानस्य गुरुत्वं लेख्यम्।

(छ) Unicode-इति किम् ?

(ज) Morphemes-इत्यस्य कोऽर्थः ?

ग-विभागः

3. अधःप्रदत्तेषु विषयेषु यथेच्छं विषयद्वयमाश्रित्य टीकां लिखत। 5×2 = 10

(क) सायणः

(ख) दयानन्दः

(ग) अरविन्दः

(घ) म्याक्सम्यूलारः।

घ-विभागः

4. यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः।

(क) भट्टिकाव्यमाधारीकृत्य शरदः सौन्दर्यं समासेन वर्णयत।

(ख) "दीपतुल्यः प्रबन्धोऽयं शब्दलक्षणचक्षुषाम्" – इत्यस्य तात्पर्यं विवृणुत।

5. यथेच्छं श्लोकद्वयं व्याख्येयम्। 5×2 = 10

(क) तरङ्गसङ्गाच्चपलैः पलाशै-
ज्वालाश्रियं साऽतिशयं दधन्ति।
सधूमदीप्ताऽग्निरुचीनि रेजुस्-
ताम्रोत्पलान्याकुलषट्पदानि॥

(ख) वनानि तोयानि च नेत्रकल्पैः
पुष्पैः सरोजैश्च निलीनभृङ्गैः।
परस्परां विस्मयवन्ति लक्ष्मी-
मालोकयाञ्चक्रुरिवाऽऽदरेण॥

(ग) दत्ताऽवधानं मधुलेहिगीतौ
प्रशान्तचेष्टं हरिणं जिघांसुः।
आकर्णयन्नुत्सुकहंसनादान्
लक्ष्ये समाधिं न दधे मृगावित्॥

(घ) तिग्मांशुरश्मिच्छुरितान्यदूरात्
प्राञ्चि प्रभाते सलिलान्यपश्यत्।
गभस्तिधाराभिरिव द्रुतानि
तेजांसि भानोर्भुवि संभृतानि॥

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2021

SANADSE05T-SANSKRIT (DSE3/4)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

SECTION-A

(Marks: 30)

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या च समाधेयाः 2×5 = 10

(क) चिकागोधर्मसभा कदा कुत्र अनुष्ठिता ?

(ख) श्रीरामकृष्णदेवस्य पितरौ कौ आस्ताम् ?

(ग) सारदामाता कुत्र कदा जनिं लब्धवती ?

(घ) चिकागोसभायां स्वामी विवेकानन्दः कस्य धर्मस्य प्रतिनिधित्वं करोति स्म ?

(ङ) गौडीयवैष्णवदर्शनस्य द्वयोः आचार्ययोः नामोल्लेखः करणीयः।

(च) शाक्तदर्शनं नाम किम् ?

(छ) शाक्तानां का देवता मुख्यतः आराध्या भवति ?

(ज) गौडीयवैष्णवशब्देन के ज्ञायन्ते ?

2. अधोलिखितेषु द्वौ प्रश्नौ संस्कृतेन देवनागर्या च समाधेयौ। 10×2 = 20

(क) 'शिवज्ञानेन जीवसेवा' इति उक्तेः तात्पर्यं रामकृष्णविवेकानन्ददर्शनानुसारं लेख्यम्।

(ख) 'यावन्ति मतानि तावन्तः पन्थानः' इति श्रीरामकृष्णमतस्य तात्पर्यं लेख्यम्।

(ग) गौडीयवैष्णवदर्शनानुसारं भक्तिस्वरूपं लेख्यम्।

(घ) शक्तदर्शनस्य मूलतत्त्वानि वर्ण्यन्ताम्।

SECTION-B

(Marks: 20)

3. अधोलिखितेषु विषयचतुष्टयमाश्रित्य संस्कृतेन देवनागर्या च टीकाः लेख्याः।

(क) अवरोहयुक्तिः।

(ख) आरोहयुक्तिः।

(ग) नैयायिकः गदाधरभट्टाचार्यः।

(घ) वासुदेवसार्वभौमः।

(ङ) पञ्चाननतर्करत्नः।

(च) श्रीचैतन्यः।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours 6th Semester Examination, 2021

SANADSE06T-SANSKRIT (DSE3/4)

Time Allotted: 2 Hours | Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

सर्वेषां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च देयम्।

SECTION-A

(Marks: 20)

1. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10

(क) कस्तावदात्मा काव्यस्य ? काव्यालङ्कारसूत्रवृत्तिमनुसृत्य आलोच्यताम्।

(ख) के खलु गुणाः ? कतिविधाः शब्दगुणाः वामनेन अङ्गीकृताः ? तेषां नामानि उल्लिख्य सोदाहरणमालोच्यन्ताम्।

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। 2×5 = 10

(क) कवयः कतिविधाः ?

(ख) वामनमते कः खलु अलङ्कारः ?

(ग) का तावत् प्रतिभा ?

(घ) 'न कतकं पङ्कप्रसादनाय्' – समासतः पंक्तिरियं व्याख्येया।

(ङ) काव्याङ्गानि कानि ?

(च) गद्यकाव्यस्य भेदाः लिख्यन्ताम्।

(छ) दण्डनीतेः अर्थशास्त्राद्वा कयोः विषययोः ज्ञानं जायते ?

SECTION-B

(Marks: 30)

3. अधोलिखितेषु एकः प्रश्नः समाधेयः। 10×1 = 10

(क) 'दीपतुल्यः प्रबन्धोऽयं शब्दलक्षणचक्षूषाम्' – उक्तिरियं व्याख्यायताम्।

(ख) भट्टिकाव्यमनुसृत्य शरदः वर्णना लेखनीया।

4. अधोदत्तेषु यथेच्छं द्वयं व्याख्येयम्।

(क) न तज्जलं यन्न सुचारुपङ्कजं
न पङ्कजं तद् यदलीनषट्पदम्।
न षट्पदोऽसौ न जुगुञ्ज यः कलं
न गुञ्जितं तन्न जहार यन्मतः॥

(ख) निशातुषारैर्नयनाम्बुकल्पैः
पत्रान्तपर्य्यागलदच्छविन्दुः।
उपारुरोदेव नदत्पतङ्गः
कुमुद्वतीं तीरतरुर्दिनादौ॥

(ग) बलिर्बबन्धे जलधिर्ममन्थे
जह्रेऽमृतं दैत्यकुलं विजिग्ये।
कल्पान्तदुःस्था वसुधा तथोहे
येनैषा भारोऽतिगुरुर्न तस्य॥

(घ) गर्जन् हरिः साम्भसि शैलकुञ्जे
प्रतिध्वनीनात्मकृतान् निशम्य।
क्रमं बबन्ध क्रमितुं सकोपः
प्रतर्कयन्नन्यमृगेन्द्रनादान्॥

5. अधोनिर्दिष्टं विषयद्वयम् आश्रित्य टीका लेख्या। 5×2 = 10

(क) मैथिली।

(ख) काकुत्स्थः।

(ग) विश्वामित्रः।

(घ) यायजूकाः।

N.B. : *Students have to complete submission of their Answer Scripts through E-mail / Whatsapp to their own respective colleges on the same day / date of examination within 1 hour after end of exam. University / College authorities will not be held responsible for wrong submission (at in proper address). Students are strongly advised not to submit multiple copies of the same answer script.*

——×——